

# Nabídka, poptávka, tržní rovnováha

Materiál byl vytvořen v rámci projektu  
**Nové výzvy, nové příležitosti, nová škola**

*Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky*



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

## Nabídka

**Nabídka** je množství statků a služeb, které jsou prodávající ochotni prodat v daném časovém období při dané ceně.

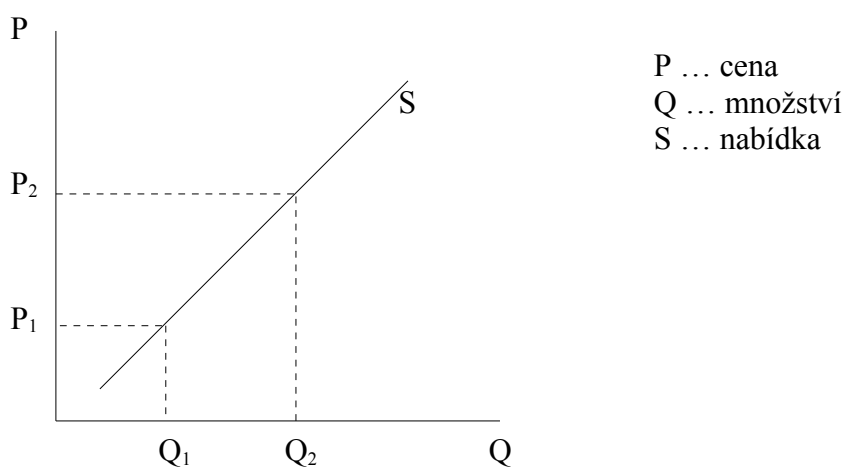
Nabídku dělíme na:

- **individuální** - nabídka jednoho statku nebo služby jedním prodávajícím
- **dílčí** - nabídka jednoho statku nebo služby všemi prodávajícími
- **agregátní** - nabídka všech druhů statků a služeb od všech prodávajících

Nabídka na trhu se řídí **zákonem nabídky** - za jinak neměnných okolností, s rostoucí cenou jsou prodávající ochotni nabízet větší množství zboží

Zákon nabídky se graficky znázorňuje nabídkovou křivkou.

*Nabídková křivka*



### Faktory ovlivňující nabídku

1. cena produktu
2. cena výrobních faktorů (kapitálu, práce, surovin a energie)
3. technologie
4. jiné faktory (počasí, stávky, války)

## Poptávka

**Poptávka** je množství statků a služeb, které jsou kupující ochotni koupit v daném časovém období při dané ceně.

Poptávku dělíme na:

- **individuální** - poptávka po jednom statku nebo službě od jednoho kupujícího
- **dílčí** - poptávka po jednom statku nebo službě všemi kupujícími
- **agregátní** - poptávka po všech statcích a službách od všech kupujících

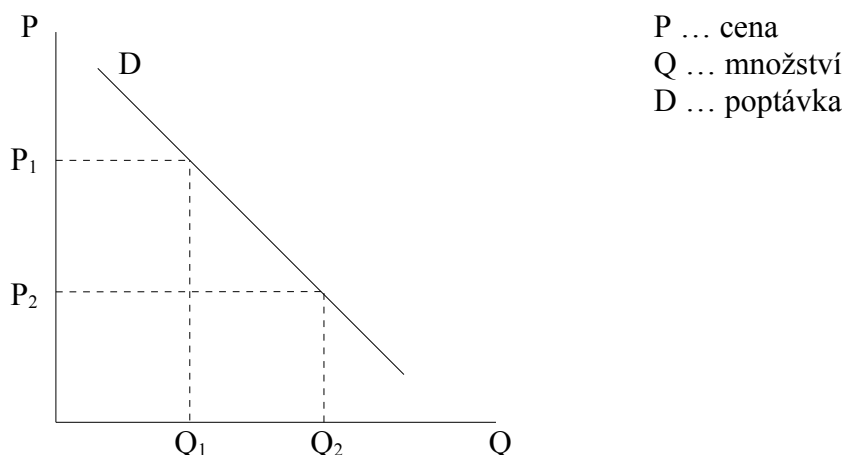


INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Poptávka na trhu se řídí **zákonem poptávky** - za jinak neměnných okolností s rostoucí cenou jsou kupující ochotni koupit menší množství zboží

Zákon poptávky se graficky znázorňuje poptávkovou křivkou.

*Poptávková křivka*



### Faktory ovlivňující poptávku

#### 1. cena daného produktu

#### 2. cena příbuzných produktů

- substituty - jiné zboží, které může nahradit při spotřebě zboží sledované (jablka a hrušky, čaj a káva)
- komplementy - jiné zboží, které doplňuje při použití zboží sledované (auto a benzín, káva a smetana do kávy)

#### 3. důchody spotřebitelů - mzdy zaměstnanců, renta vlastníků půdy, úroky vlastníků kapitálu

#### 4. vkus a preference spotřebitelů - zvyky, móda, změny potřeb, apod.

#### 5. počet kupujících - (velikost trhu, porodnost, úmrtnost, ...)

#### 6. očekávání spotřebitelů - ohledně budoucí ceny, dostupnosti produktu

### Tržní rovnováha

Samotná nabídka bez poptávky nemá smysl, stejně jako poptávka bez nabídky. Podstatou trhu je vzájemný střet (interakce) mezi nabídkou a poptávkou.

Trh je v rovnováze, pokud se nabízené množství rovná poptávanému množství. Cena, při které nastává rovnováha trhu, se označuje jako **rovnovážná cena**.

Trhem stanovená cena plní dvě funkce:

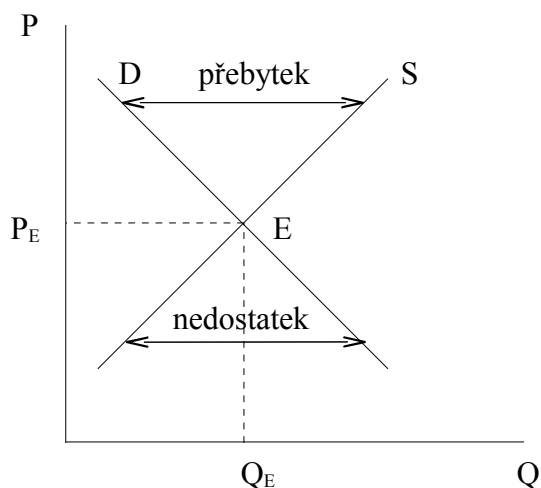
1. eliminuje neefektivní výrobu
2. reguluje množství výrobků na trhu

Trhy mají obvykle tendenci směřovat do rovnovážné situace. V případě vychýlení z rovnováhy zafungují tržní síly tak, že se rovnováha obnoví.

Předpoklad: Na trhu je mnoho prodávajících a kupujících, nikdo z nich není tak silný, aby mohl ovlivnit tržní cenu (dokonalá konkurence).

Graficky se tržní rovnováha znázorňuje jako **průsečík nabídkové a poptávkové křivky**. Tento průsečík se nazývá rovnovážným bodem.

### Tržní rovnováha



$P_E$  = rovnovážná cena

$Q_E$  = rovnovážné množství

( $Q_E = Q_S = Q_D$ )

E = tržní rovnováha